

Małgorzata Kurgan-Przybylska

Samborowice, gm. Pietrowice
Wielkie, woj. katowickie, st. 49

Informator Archeologiczny : badania 22, 22-23

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I MAIEW w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Osady kultury pucharów lejkowatych I z wczesnego okresu epoki brązu.

Stanowisko odkryto w trakcie AZP w 1984 r. W 1988 r. stwierdzono niszczenie obiektu pracami ziemnymi. Podjęto wtedy decyzję o przeprowadzeniu badań wykopaliskowych.

Osada umiejscowiona jest na zachodnim skłonie płaskiej, rozległej wydmy w strefie źródeł małego ciekłu wodnego, prawobrzeżnego dopływu Grabli. Na podstawie rozmieszczenia materiałów na powierzchni wielkości obiektu szacuje się na 1,5 ha. Wyróżniają się bardzo wyraźnie skupienia zabytków. W 1988 r. przebadano częściowo jedno z takich skupień. Na powierzchni 350 m² odkryto pozostałości domu oraz towarzyszące mu bardzo liczne zabytki (fragmenty ceramiki, przedmioty kamienne i krzemienne, fragmenty kości zwierzęcych, polepę). Materiały te prawie w całości reprezentują osadnictwo kultury pucharów lejkowatych z fazy wóreckiej. Drugim komponentem kulturowym są ślady z wczesnego okresu epoki brązu. Nieliczne zabytki związane z tą fazą odkryto w towarzystwie materiałów kultury pucharów lejkowatych. Jednakże, jak wynika z rozmieszczenia ceramiki na powierzchni osady kultury pucharów lejkowatych I z wczesnego okresu epoki brązu tylko fragmentarycznie nakładają się na siebie.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.
Badania będą kontynuowane.

☞ Romartów, gm. Włotnia, woj. płockie, st. 1 - patrz okres wpływów rzymskich.

**Rzucewo, gm. Puck,
woj. gdańskie,
st. 1**

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Danuta Król. Konsultacja paleogeograficzna - dr hab. Roman Gołębiewski. Konsultacja badań - prof. dr hab. Tadeusz Wilsłański. Finansował WKZ w Gdańsku. Konsultacja z badań z lat 1927-29, 1983-87. Osada kultury rzucewskiej.

Stanowisko położone jest ok. 1 km na północny - wschód od zabudowań wsi Rzucewo, bezpośrednio nad Zatoką Pucką. Prace skoncentrowano w środkowej części osady. Założono dwa wykopu o łącznej powierzchni 2 arów. Wyróżniono 40 obiektów w tym: trzy chaty słupowe i 15 palenisk. Powierzchnia wykopów i warstwa kulturowa z materiałem kultury rzucewskiej zniszczona została w znacznym stopniu przez późniejsze wkopy. Paleniska wydzielono w obrębie chat i poza chatami: dwa z wyróżnionych palenisk zbudowane na planie prostokąta wyróżniono w obrębie chat.

Wypełnisko chat stanowił piasek czarny, silnie przemieszany z węglem drzewnym. Ściany chat były zbudowane ze słupów o średnicy ok. 10-20 cm.

W materiale zabytkowym wydzielono materiały krzemienne w tym: drapacze gładzone, grociki, skrobacze, zgrzebła, 4 siekiery, łuszczenie, fragmenty wiórów, odłupków (między innymi z krzemienia pasiastego); materiały kamienne w tym: 19 siekier, dwa fragmenty toporów, rozcieracze, płyty szlifarskie, materiały ceramiczne w tym: fragmenty mis, amfor, naczyń rytnenkowatych, naczynia malinaturowe, bryłki burszyny.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

☞ Samborowice, gm. Pietrowice Wlk., woj. katowickie, st. 1/A/AZP - patrz epoka brązu

**Samborowice,
gm. Pietrowice Wielkie,
woj. katowickie,
st. 49**

Muzeum Śląskie w Katowicach

Badania prowadziła mgr Małgorzata Kurgan-Przybylska. Finansował WKZ w Katowicach. Drugi sezon badań. Osada neolityczna.

Badania były kontynuacją prac z 1987 r. Odsłonięto łącznie obszar 1,5 ara, zakładając dwa wykopu o powierzchni 10 x 10 m (wykop IV) i o powierzchni 2 m x 20 m + 2 m x 5 m (wykop V). Wykop IV był rozszerzeniem wykopu I z 1987 r., natomiast wykop V założono około 50 m na południowy wschód od wykopu IV, w miejscu przejścia łagodnego wypłaszczenia w opadający ku dolinie Trol cypel, na którym leży stanowisko. Łącznie odkryto 9 obiektów archeologicznych, w tym 1 dołek postłopowy, 5 jam tworzących skupisko, 1 duża i 1 mała jama o trapezowatym przekroju. Materiał z obiektów łączy się z kulturą pucharów lejkowatych i kulturą lendzielską. W większości są to wyroby krzemienne i fragmenty naczyń. Wystąpiły ponadto:

fragmenty kamiennych toporków, odłupki radiolarytowy, przeszłki gliniane, a także gliniany paciorek.

Uzyskany materiał krzemlenny charakteryzuje się stosunkowo dużą ilością rdzeni (w większości wypadków wórowych, jednopiętowych), wórow i odłupków tak zwanych technicznych (zatępce, podiępce, odnawki). Surowiec krzemlenny to miejscowy krzemień narzutowy.

Pozyskany materiał i dokumentację złożono w Dziale Archeologii Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Zamierza się prowadzić dalsze badania.

**Sandomierz,
woj. tarnobrzeskie,
st. Wzgórze Zawichojańskie**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej w Warszawie Zakład
Metodologii Badań Archeologicznych

Badania prowadziła mgr Hanna Kowalewska-Marszałek przy udziale mgr Doroty Cyngot. Finansował Urząd Miasta w Sandomierzu oraz IIHKM PAN. Ośmy sezon badań. Osada neolityczna cyklu lendzielsko-polgarskiego: ślady osadnictwa z wczesnego okresu epoki brązu.

Celem prac było rozpoznanie zasięgu stanowiska w kierunku zachodnim (po zewnętrznej stronie kopanych w ubiegłych latach rowów) oraz dokończenie eksploracji ob. 32 i 33. Planowano też uzupełnienie prac archeologicznych badaniami geograficznymi, zmierzającymi do rekonstrukcji dawnego środowiska naturalnego i zachodzących w nim przemian w najbliższym otoczeniu wzgórza - zadanie to nie mogło jednak zostać wykonane w sezonie 1988; odłożono je więc na lata następne.

Założono trzy odrębne wykopy: I/88 - usytuowany w środkowej części wzgórza, bezpośrednio na zachód od rowy zewnętrzny (ob. 4); II/88 - obejmujący część działki XLIIb kopanej w sezonie 1986; III/88 - na krawędzi obrywiska po stronie zachodniej wzgórza. Łączna powierzchnia wykopów wyniosła 90,25 m²; głębokość nie przekraczała 1 m. Eksplorowano pozostałości 7 jam oraz dużego, elipsoidalnego zacementnienia.

W wykopie I/88 odsłonięto część rozległego, nieckowatego zagłębienia, wypełnionego warstwą czarnobrunatną - prawdopodobnie resztkami dawnej próchnicy - zawierającą materiał archeologiczny (analogiczne zacementnienie we wschodniej części stanowiska kopano w 1986 roku). Na zachód od niego znajdowały się 3 jamy - niewielkie owalne zacementnienia z jednolitym wypełniskiem, zawierające głównie materiał ceramiczny. Cztery z odkrytych w tej części obiektów (ob. 68), odsłonięty tylko częściowo i dotychczas nie eksplorowany, jest - być może - początkowym odcinkiem kolejnego rowu, położonego na zachód od pozostałych.

W wykopie II/88 wyeksplorowano pozostawione w 1986 roku połówki jam 32 i 33. W obrębie wykopu III/88 badano widoczną w profilu obrywiska dużą jamę gruszkowatą, która okazała się obiektem z wczesnego okresu epoki brązu.

Wykopy dostarczyły mniejszej niż w latach poprzednich ilości materiału. Przeważała w nim zdecydowanie ceramika, w swej głównej masie związana - podobnie jak poprzednio - z cyklem lendzielsko-polgarskim. Materiał krzemlenny obejmował, podobnie jak poprzednio, głównie wyroby z krzemienia czekoladowego i świeciczkowskiego. Materiał organiczny (kości zwierząt) pochodził głównie z jamy "wczesnobrązowej".

Badania uzupełniły informacje o zachodniej części stanowiska. Potwierdziło się występowanie obiektów cyklu lendzielsko-polgarskiego po zewnętrznej stronie dużych rowów, ich zagęszczenie jest jednak niewielkie. Interesująco przedstawia się ob. 68 - domniemany fragment kolejnego, trzeciego już, dużego rowu. Nadal trudno jest natomiast ustalić granicę zachodnią osady cyklu lendzielsko-polgarskiego.

Materiały z tegorocznych badań są przechowywane w Zakładzie Metodologii Badań Archeologicznych IIHKM PAN w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

|| Sitaniec-Bioniec, gm. Zamość, woj. zamojskie, st. 4 - patrz okres wpływów rzymskich.

**Słonowice,
gm. Kazimierza Wielka,
woj. kieleckie,
st. "G"**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej Zakład Archeologii
Małopolski Pracownia Archeologiczna w Igołomi

Badania prowadził dr Krzysztof Tunia. Finansował WOAK w Kielcach i IIHKM PAN. Siódmy sezon badań. System neolitycznych umocnień obronnych i osada ze starszego okresu epoki brązu.

Celem wykopalisk w Słonowicach było rozpoznanie przebiegu zachodniej partii umocnień neolitycznego założenia obronnego, odkrytego na stanowisku "G" w 1979 r. W obrębie wykopu